

NOTAT

Status på udmøntning af Strateginotat for Beskæftigelsesområdet

1 Indledning

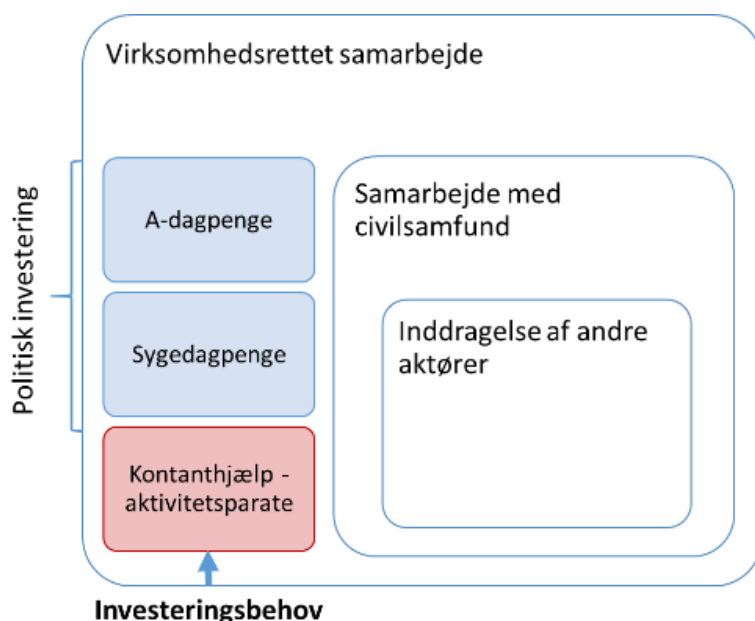
Den 1. marts 2021 anmodede Slagelse Byråd om et strateginotat for beskæftigelsesområdet, hvor de mest oplagte områder for at skabe et mere kvalificeret arbejdsmarked præciseres. Overordnet var den politiske ambitionen, at tiltag præsenteret i strateginotatet udmøntes i konkrete resultater inden udgangen af 2022.

På [byrådets møde d. 21/6-2021](#) godkendte byrådet administrationens notat, der danner en samlet ramme for beskæftigelsesområdets retning og ambition frem til udgangen af 2022.

Strateginotatet pegede på tre prioriterede ydelsesområder (a-dagpenge, sygedagpenge og det aktivitetsparate kontanthjælpsområde) samt tre prioriterede tværgående områder (virksomhedsrettet samarbejde, samarbejde med civilsamfund, inddragelse af andre aktører).

På a-dagpenge- og sygedagpengeområdet blev der foretaget en politisk investering i forlængelse af Mploy's rapport, mens administrationen ser et behov for en politisk investering i det aktivitetsparate kontanthjælpsområde, hvis vi skal lykkes med at vende udviklingen på området, herunder bremse tilgangen til førtidspensionsområdet (figur 1).

Figur 1: Investeringsbehov

1.1 Resultater

De overordnede resultater peger på, at resultaterne på beskæftigelsesområdet i Slagelse kommune bevæger sig i den rigtige retning.

Hvert halve år udarbejder beskæftigelsesministeren et benchmark af kommunerne ved at se på, hvor mange borgere den enkelte kommune har på offentlig forsørgelse og sammenholde det med det antal, man kan forvente, at kommunen vil have på baggrund af dens rammevilkår. Modellen forsøger herved at tage højde for, at kommunerne har forskellige rammebetingelser.

For et år siden lå Slagelse kommune på plads nummer 80 i ministerens benchmark, et halvt år senere lå Slagelse som nummer 76. Ved den seneste måling er Slagelse sprunget 12 pladser frem på en plads som nummer 64. Det sker på baggrund af en udvikling, der er den sjette bedste i landet. På sygedagpengeområdet lander Slagelse i top-3; udviklingen på kontanthjælp bevæger sig lige så stille sig i den rigtige retning, mens vi fortsat har til gode at høste potentialet på det forsikrede område

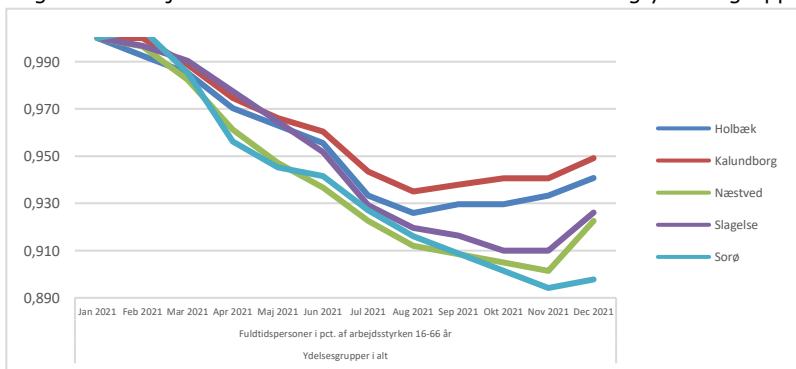
Figur 2 Beskæftigelsesministeriets Benchmark. Slagelse Kommunes placering

	1kv21-4kv21	3kv20-2kv21	1kv20-4kv20	3kv19-2kv20
A-Dagpenge	87	89	83	81
Kontanthjælp	82	81	85	89
Sygedagpenge	3	11	34	28
Alle ydelser	64	76	80	83

Kilde: Beskæftigelsesministeriet 2020-2022

Mploy rapporten viste, at Slagelse siden 2017 havde oparbejdet et efterslæb ift. de vestsjællandske kommuner. Sammenligner man den samlede udvikling på alle ydelsesgrupperne, opnår Slagelse den tredje bedste udvikling siden januar 2021 (figur 3).

Figur 3: Vestsjællandske Kommuner. Indeksret udvikling ydelsesgrupper i alt

Konkluderende kan man allerede nu se, at indsatsen materialiserer sig i konkrete resultater i tråd med de politiske ambitioner. Det ses bl.a. ved, at Slagelse inden for det seneste år er rykket fra

en plads som nr. 80 i ministerens benchmark af jobcentrenes resultater til en plads som nr. 64. Ift. de vestsjællandske kommuner præsterer Slagelse den tredje bedste udvikling i 2021. Der er sket et fald i ledigheden fra januar 2020 til januar 2022 på mere end 20 %, men ser man samlet på de indsatskrævende ydelsesgrupper i jobcentret¹, er faldet dog markant mindre. Disse målgrupper er samlet set faldet med 5,7% i Slagelse mod 3,6 % i hele landet..

Det skal i sammenhæng til ovenstående nævnes, at Slagelses enhedsomkostninger pr. fuldtids-person på offentlig ydelse i forvejen er lave. Et sammenligningsgrundlag med 20 andre kommuner viste, at enhedsudgifterne pr. fuldtidsperson i Slagelse er 17% lavere end gennemsnittet. Med andre ord er området allerede drevet for få midler.

1.2 Hvad kan hæmme resultatskabelsen?

To elementer kan i væsentlig grad true den positive udvikling på beskæftigelsesområdet:

- **Udmøntningen af Arnepensionen.** Arnepensionen finder dele af sin finansiering i kommunerne. Der er fra forligspartiernes side peget på beskæftigelsesområdet, men kommunerne kan frit beslutte, hvor de vil høste besparelsen. I 2022 skal der findes 5 mio. kr. til finansiering af Arnepensionen i Slagelse. I 2024 er tallet øget til 16 mio. kr. svarende til **17,5 %** af det samlede indsatsbudget på beskæftigelsesområdet
- **Op til 8% besparelse på serviceudgifterne i budget 2023.** Der er meget klar evidens for, at et tæt, motiverende samtaleforløb, afkorter vejen tilbage til selvforsørgelse (og dermed øger det lokale velfærdværdiøkonomiske råderum). Derfor ser man også andre kommuner investere i beskæftigelsesområdet med henblik på at reducere forsørgertrykket og skabe mere lokal velfærd. For at opnå en besparelse på 1 mio. kr. på serviceudgifterne, skal der ud fra en gennemsnitsbetragtning nedlægges 3,3 stillinger i CAI. Det skyldes, at sagsbehandlers løn er fordelt over konto 6 (service) og konto 5 (overførselsudgift). En besparelse på 8% svarende til 4,7 mio. kr. vil derfor betyde en varig nedlæggelse af 16 stillinger i centret. Ved nedlæggelse af så mange stillinger er der helt åbenlyst en meget høj risiko for længere ydelsesforløb, hvilket vil betyde et øget forbrug på forsørgelsesudgifterne og en reduktion af den lokale velfærd.

Potentialet ved at vælge en investeringsstrategi illustreres bedst ved sygedagpengeområdet, hvor Slagelse Kommune nu har landets tredje bedste performance, svarende til at det faktiske ydelsesomfang ligger 21 mio. kr. under det forventede niveau. Resultatet er bl.a. opnået med afsæt i byrådets investeringer på området. Det samme gjorde sig gældende for A-dagpenge området i 2021, hvor der forventes tilsvarende positive resultater inden for 12-18 måneder.

¹ A-dagpenge, Kontanthjælp, Uddannelseshjælp, Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse mv., Sygedagpenge, Jobafklaringsforløb, Revalidering, Ressourceforløb, Ledighedsydelse og Fleksjob

På kontanthjælpsområdet ligger Slagelse kommune 1,1 %-point dårligere end landsplan. Set i sammenhæng med andre kommuner har det været et underbudgetteret område, hvorfor der er et potentiale i at investere i området med henblik på at reducere i antallet af fuldtidspersoner på kontanthjælp indenfor en periode på 12-24 måneder.

Nedenfor ser vi nærmere på de tre ydelsesområder og de tre tværgående områder

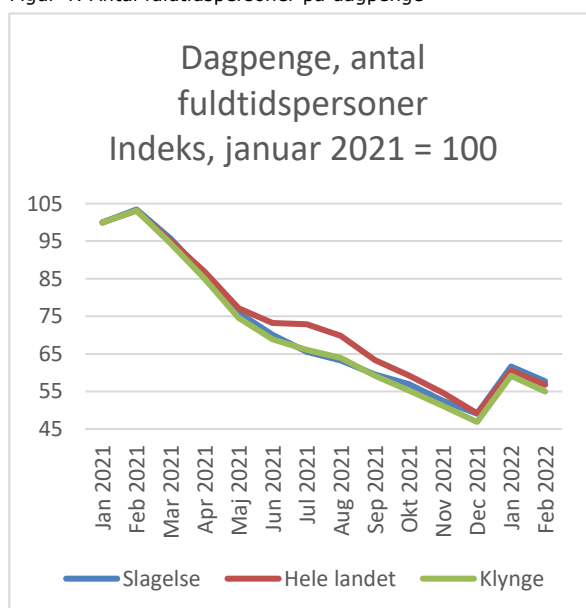
2 Udvikling på de tre ydelsesområder

2.1 A-dagpenge

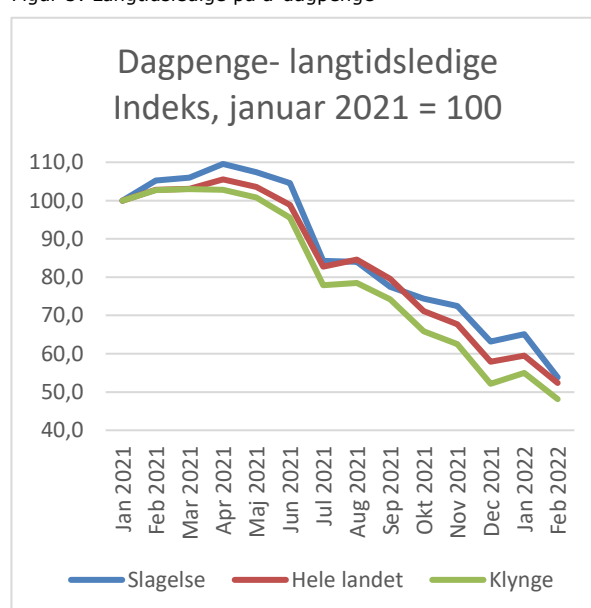
Covid-19 medførte som konsekvens i første omgang en stor stigning i antallet af forsikrede ledige, men antallet af ledige på A-dagpenge er siden faldet tilbage til samme niveau som marts 2020. Langtidsledigheden blev dog i samme periode næsten fordoblet i Slagelse kommune. Jobcentrets særlige fokus på kompetenceløft af de ledige, der har været uden arbejde i et år, samt et generelt stort fokus på at nedbringe langtidsledigheden har skabt resultater. Der ses således et stort fald i langtidsledige på dagpenge i Slagelse Kommune siden januar 2021. På indeksniveau er Slagelse faldet med 46,2 % siden januar 2021 (figur 4). Udover faldet i antal langtidsledige på dagpenge, så ses der et stort fald i antal dagpengemodtagere generelt i Slagelse Kommune. Siden januar 2021 er Slagelse Kommune faldet 42,2 % på indeksniveau (figur 5).

Jobcentret har som en del af en strategisk indsats haft et udvidet fokus på kompetenceløft af de forsikrede ledige som effektivt redskab. Dette fokus ses bl.a. i de seneste tal fra Jobindsats.dk for perioden 3kv20-2kv21, der viser at der har været en stigning på 86 % i antallet af personer, der har påbegyndt et opkvalificeringsforløb ift. perioden 3kv19-2kv20 (figur 6).

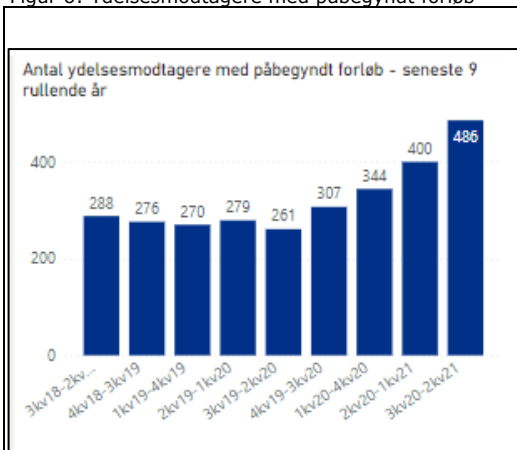
Figur 4: Antal fuldtidspersoner på dagpenge

Figur 5: Langtidsledige på a-dagpenge

Figur 6: Ydelsesmodtagere med påbegyndt forløb

Figur 7: Tilgang af voksenlærlinge

Tilgang af voksenlærlinge	Fra beskæftigelse	Fra ledighed	I alt
2018	15	38	53
2019	24	26	50
2020	23	73	96
2021	54	66	120
2022 februar	10	21	31

Jobcentrets interne opgørelse (figur 7) af tilgang af voksenlærlinge viser også, at det øgede fokus på kompetenceløft har bidraget til en positiv udvikling indenfor dette område.

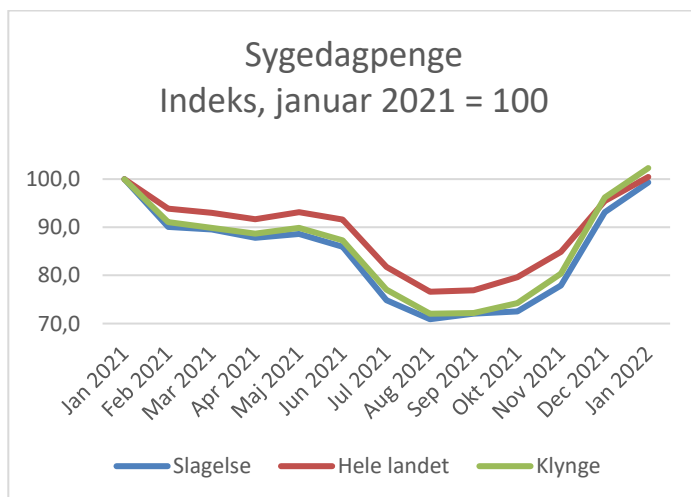
2.2 Sygedagpenge

Jobcentret har i samarbejde med HR og Sundhed og Ældre implementeret en prøvehandling ift. Fast Track-modellen.

Prøvehandlingen er afsluttet og der afventes lige nu en endelig slutevaluering. Den foreløbige vurdering er, at Fast Track-modellen bidrager positivt ift. at forkorte sygefraværet – særligt ift. det kommunale sygefravær er der formentlig en gevinst at hente.

Udviklingen på sygedagpenge forløb i Slagelse Kommune (figur 8) er overordnet set meget lig det, som der ses på landsplan og i klyngen af sammenlignelige kommuner. Der var et stort fald i sygedagpengeforløb fra maj 2021 til september 2021, mens der ses en stor stigning frem til januar 2022, som følge af en genopblusset Coronapandemi hen over efteråret og vinteren.

Figur 8: Indekseret udvikling på sygedagpenge

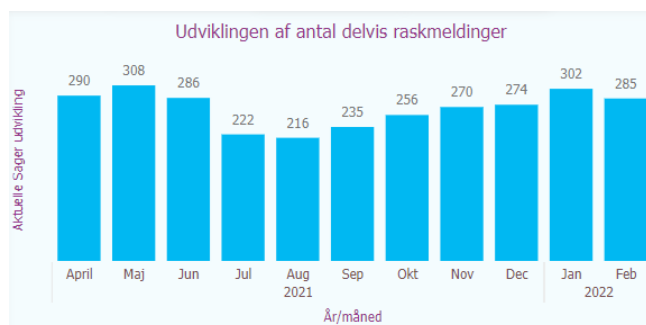

Jobcenterets Sygedagpengeafdeling, har i 2021 gennemført en omorganisering, således at der bl.a. i dag arbejdes med udgangspunkt i teams målrettet den sygemeldtes arbejdsgiverstatus². Der arbejdes herudover med fokus på en tæt kontakt med arbejdsgiver, for derved at skabe de bedst mulige vilkår for en hurtig tilbagevenden til arbejdspladsen. Dette fokus afspejles bl.a. i et systematisk arbejde med brug af delvis raskmelding i sygedagpengeopfølgningen.

Der er bl.a. i den forbindelse i januar 2022 oprettet dashboards til sagsbehandlerne, der hjælper med at sikre at delvise raskmeldinger registreres korrekt. Udviklingen i antallet af delvise raskmeldinger (figur. 9) har været påvirket af først et stort fald i sygedagpenge forløb i sommermånederne og sidenhen genopblussen af Covid-19 med nedlukninger til følge.

Der forventes på nuværende tidspunkt en kommende stigning i antallet af delvis raskmeldinger, da den udvidede ret for arbejdsgiver til refusion og for selvstændige til sygedagpenge ved smitte med covid-19 er ophørt pr. 28. februar 2022.

Figur 9: Udvikling antal delvise raskmeldinger

Det strategiske fokus på en hurtig og effektiv sagsbehandling i sygedagpengesagerne, med henblik på en hurtig afklaring afspejles i Beskæftigelsesministeriets benchmark (figur 2), hvor området indtager en 3. plads på landsplan. En effektiv afklaring i sygedagpengesagerne, og et øget fokus på samarbejde med virksomhederne bidrager endvidere positivt til opbremsningen af tilgangen til førtidspensionsområdet.

2.3 Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Udviklingen på området for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (figur 10) har siden april 2021 været i en positiv trend. Det ser dog ud til at tallene er stagneret ved indgangen til 2022, hvorfor det fortsat er et strategisk fokusområde, der kalder på initiativer og investeringer. Der udvikles på 4 hovedspor, hvoraf nogle er igangsat og andre fordrer yderligere handling:

- **Sociale Investeringer** på området i dialog med den sociale Kapital Fond
- **Flere skal med 3** – tilføjelse af ekstra ressourcer til det aktivitetsparate område
- **Opbremsning** af tilgangen til førtidspension, ved at rykke et antal aktivitetsparate borgere over på 1-årige ressourceforløb. Der er længere erfaring på området med at arbejde

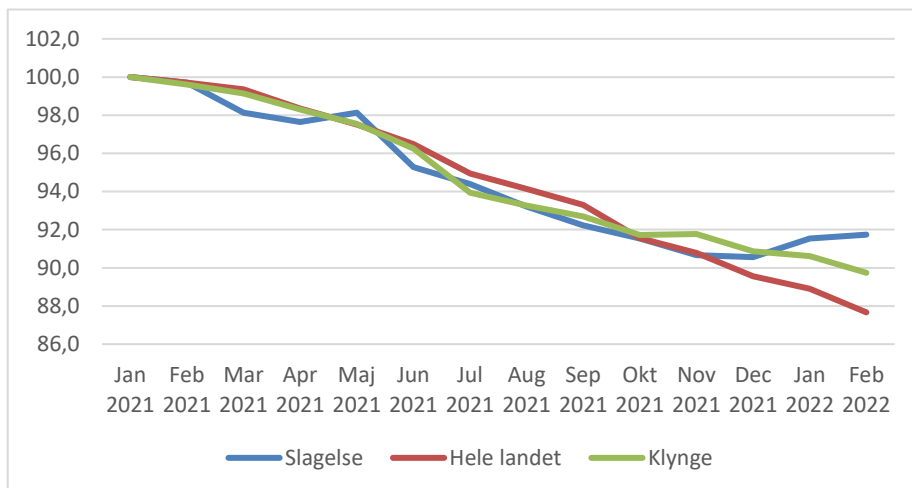
² Kommunal, offentlig, privat, selvstændig, ledig

systematisk med step-up metoden, få, ordinære timer og derudover er sagsmængden pr. rådgiver lavere, hvilket til sammen gør, at der kan iværksættes en mere målrettet og intensiv indsats.

- **Business case:** En politiske opprioritering af området vil bl.a. understøtte og videreudvikle en effektiv opbremsning af tilgangen til Førtidspensionerne, og sikre at flere borgere får fodfæste på arbejdsmarkedet via bl.a. (små)job <https://dagsordener.slagelse.dk/vis?id=ccfb5931-6f98-433e-a713-e48f9d612ee1&punktid=8c17ffba-4393-408b-bae7-af8d841f3a8f>

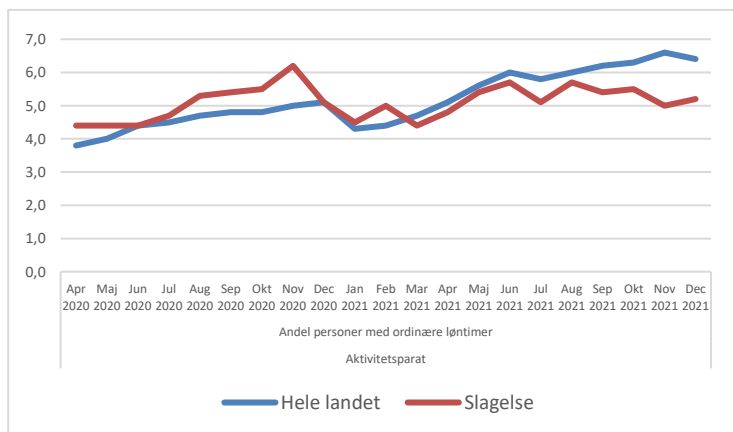
Herudover er der fokus på øget brug af virksomhedspraktik, hvor en intern opgørelse viser at antallet er steget fra 32 etablerede forløb i april 2021 til 82 i februar 2022.

Fig 10: Indekseret Aktivitetsparate Kontanthjælpsmodtagere

Der er endvidere lokalt med udgangen af 2021 fastsat et konkret mål for, hvor mange borgere, der parallelt med deres indsats, skal have ordinære løntimer. Ved udgangen af december 2021 var der 48 borgere der havde ordinære løntimer samtidig med, at de modtog en indsats. Det er ambitionen at det antal i 2022 skal hæves til 85, således at forskellen mellem Slagelse og hele landet (figur 11) yderligere reduceres.

Figur 11 Aktivitetsparate Kontanthjælp. Andel med ordinære løntimer

2.3.1 Udfordringer

Skal strateginotatets ambitioner og målsætninger indfris med udgangen af 2022, er det nødvendigt aktivt at forholde sig til de udfordringer der i 2022 og årene frem kommer til at få indflydelse på mulighederne for at fortsætte den udstukne retning. Disse er nævnt i afsnit 1.2, men gentages her.

De planlagte besparelse på 8 % af den samlede jobcenterramme der lægges op til i forhold til budget 2023, vil, hvis den gennemføres, betyde et betydeligt mindre manøvrerum ift. målrettet at kunne reducere det aktivitetsparate kontanthjælpsområde og dæmme op for tilgangen til førtidspension. Udviklingen på særligt det aktivitetsparate kontanthjælpsområde er betinget af, at indsatsen prioriteres. Og det er kun realistisk ved en økonomisk opprioritering af området. Området skal i den sammenhæng betragtes som fødekæde til fremtidige tilkendte førtidspensioner.

De bebudede reduktioner i budgetterne skal på beskæftigelsesområdet endvidere sammenholdes med udmøntningen af Arnepensionen, der forventes at betyde en reduktion af den kommunale økonomi på henholdsvis 5 millioner i indeværende år, stigende til 16 millioner eller 10% af det samlede budget på beskæftigelsesområdet i 2024 (figur 12).

Figur 12: Besparelse som konsekvens af Arne pensionen

(t. kr.)	2022	2024
Besparelse som konsekvens af Arne pension	5.000	16.000
Besparelse ift. det samlede indsatsbudget	5,4 %	17,4%
Besparelse ift. det samlede budget (konto 5+6)	3,1 %	10,0 %

Ovenstående scenarier skal sættes i relation til Slagelse Kommunes demografiske udfordringer. Konkret har Arbejderbevægelsens Erhvervsråd april 2022 udarbejdet en demografisk analyse af alle kommuner i Danmark (<https://www.ae.dk/analyse/2022-04-offentligt-forsorgede-flytter-oftere-mod-land-end-by#toc-content>) Heraf fremgår det at offentlige forsørgede oftere flytter mod land end by. Således viser undersøgelse at Slagelse Kommune i perioden 2020-2021 har haft en nettotilflytning på 140 borgere på ydelse, og placerer sig på en 9. plads over de kommuner med størst nettotilflytning af offentlige forsørgede. Dermed skal der en fokuseret indsats til, for blot at bevare et status quo i et fremtidigt perspektiv, og ønskes der en fremtidig reduktion i andelen af borgere på en arbejdsmarkedsydelse, bør ovenstående perspektiver tages i betragtning.

3 Udvikling på de tre tværgående områder

3.1 Anden Aktør og udbud:

For at sikre en strategisk funderet tilbudsvifte, der bidrager til at løfte den samlede beskæftigelsesindsats, er arbejdet med at få relevante indsatser i udbud igangsat. Indsatserne der konkurrenceudsættes, er jobsøgningsforløb, afklaringsforløb og mestringsforløb.

Ved at konkurrenceudsætte får vi en række muligheder, der kan medvirke positivt til den samlede økonomi og resultatskabelse, herunder:

- Fremfor selv at løfte opgaven sikrer konkurrenceudsættelsen vores kompetence- og aflastningsstrategi, ved at vi sikrer, at de bedste kompetencer kan være med til at løse opgaven, samtidig med at Jobcentrets indsats kan aflastes i perioder med behov for det.

- Mulighed for resultatbaseret aflønning og risikodeling – i et vist omfang – mellem Jobcentret og aktørerne, afhængig af målgruppe og indsats.
- Omkostningseffektive tilbud med fuld kapacitetsudnyttelse.
- Sikre en meningsfuld tilbudsvifte i en arbejdsmarkedspolitisk sammenhæng, der fokuserer på adressering af områdets kerneopgave.
- Løbende opfølgning på tilfredsstillende kvalitet og effekter.

Målet er, at vi pr. 1. januar 2023 har indgået aftaler med fremtidige leverandører på områderne: job- og uddannelsesparate, aktivitetsparate og sygemeldte borgere.

3.2 Civilsamfundet

Der er et bredt spekter af civilsamfundsaktører, som det kan give mening at samarbejde med ud fra en ambition om at løfte arbejdsmarkedsområdet kerneopgave. Jobcenteret har allerede en lang række af samarbejder, herunder med frivillige foreninger, bolig- og idrætsorganisationer, humanitære organisationer mv., som bidrager positivt til opgaveløsningen.

For at give plads til arbejdet med andre af strateginotatets elementer, har det primære fokus i forhold til civilsamfundet været at opretholde og styrke de eksisterende samarbejder. På baggrund af en detaljeret kortlægning af de nuværende samarbejdspartnere på beskæftigelsesområdet, vil næste skridt være at forholde sig til de strategiske overvejelser om hvilke fremtidige samarbejdsfora, det kan give mening af opdyrke. Det er også muligt, at samarbejdet med civilsamfundet kan udbygges som en effekt af konkurrenceudsættelsen – afhængig af hvilke aktører, der indgås aftaler med.

Aktuelt forventes det, at samarbejdet med civilsamfundet vil spille en væsentlig rolle i forbindelse med kommunens modtagelse af ukrainske flygtninge.

For arbejdet med Socialøkonomiske virksomheder (SØV) gælder det, at der er et særskilt fokus i strategien, omhandlende samarbejder med boligselskaber/-organisationer, idrætsorganisationer, kulturorganisationer, aftenskole, Frivillig Centeret i Slagelse m.fl. Der afrapporteres særskilt i Socialøkonomisk Årsrapport.

3.3 Virksomhedsrettet perspektiv

For at understøtte målsætningen om, at Jobcentret skal være virksomhedernes foretrukne samarbejdspartner, arbejdes der både udadtil og indadtil med at udvikle og optimere den virksomhedsservice, Jobcentret leverer.

Indadtil er der bl.a. fokus på det koordinerede virksomhedssamarbejde, som er oprettet på tværs af alle afdelinger i Jobcentret med det formål, at understøtte en ensartet professionel og koordineret virksomhedskontakt. Det sker via kompetenceudvikling, træning, ensartet brug af IT mv.

Aktuelt har vi i 2022 i samarbejde med Slagelse Erhvervscenter igangsat udviklingen af 'Code of conduct', som skal understøtte én indgang for virksomhederne.

Et flagskib i samarbejdet mellem Jobcentret og virksomhederne er partnerskabsaftalerne, hvor formålet er i fællesskab at sikre fremtidens arbejdskraft og skabe sammenhænge mellem beskæftigelses-, uddannelses- og erhvervsudvikling. Aftalerne har fokus på rekruttering til ordinært arbejde og socialt ansvar, og virksomheder med en partnerskabsaftale bidrager til Verdensmål 4, 8, 10 og 17. Aktuelt har vi 386 partnerskabsvirksomheder, hvoraf de 153, svarende til 39,6%, allerede har eller har haft mindst én aktivitet med startdato i indeværende år.

En indgang og et Advisory Board

Økonomiudvalget besluttede ved deres møde den 22. februar 2021, at det politiske ejerskab i forhold til den valgte samarbejdsmodel – "En indgang" – skal sikres ved, at der årligt afholdes et dialogmøde mellem Økonomiudvalget og repræsentanter fra både erhvervs- og beskæftigelsesområdet. Det første af disse møder planlægges afholdt i august 2022.

Et led i "En indgang" var etableringen af et Advisory Board, der består af repræsentanter fra både private og offentlige virksomheder og uddannelsesinstitutioner, som skal hjælpe med at kvalificere og trykprøve kommunens erhvervs- og virksomhedsservice. Advisory Boardet, der mødes op til fire gange om året, drøfter relevante emner, som skal være med til at sikre, at de services, der bruges ressourcer på, imødekommer de nuværende og kommende behov hos virksomhederne.

Flere faglærte og voksenlærlinge

Med udsigt til manglen på faglært arbejdskraft, vil det også blive vanskeligere for Jobcentret, at sikre virksomhederne den arbejdskraft, de har behov for. Derfor arbejdes der målrettet med problematikken, bl.a. ved at Jobcentret indgår i "Flere faglærte-netværk", som også har repræsentation fra skoleledere i grundskolen, UU og Slagelse Erhvervscenter. Netværket understøtter aktiviteter som fx adaptation af folkeskoleklasser, rollemøder og "Mor møder virksomheder" m.m.

Derudover har Jobcentret et tæt samarbejde med erhvervsuddannelserne både i forhold til netop synliggørelsen af de faglærte uddannelser ned i folkeskolen, via særlig vejledning fra ZBC, og ikke mindst i forhold til samarbejdet omkring voksenlærlinge.

Der har i de seneste år været sat fokus på voksenlærlinge gennem et projekt, som understøtter virksomhederne i forhold til at få flere faglærte. I den sammenhæng er der etableret en strategisk alliance med Erhvervscentret, AMK Øst, virksomheder, fagforeninger m.fl., ved at de fungerer som referencegruppe for projektet vedr. flere voksenlærlinge. Det har resulteret i et højt antal voksenlærere med voksenlærlingetilskud de seneste år (se figur 7: Tilgang af voksenlærlinge).